

**Analiza stanu gospodarki
odpadami komunalnymi
na terenie Gminy Bielsk Podlaski
za 2018 rok**

Bielsk Podlaski kwiecień 2019r.

I. WPROWADZENIE

Gmina Wiejska Bielsk Podlaski położona jest na Równinie Bielskiej w południowej części województwa podlaskiego. Od północy okala ją Dolina Górnej Narwi, zaś od wschodu Puszcza Białowieska. Otacza swoim terytorium obszar miasta Bielsk Podlaski i jest jedną z największych obszarowo gmin na Podlasiu. Zajmuje powierzchnię 429,94 km² (31% powierzchni powiatu). Swoim zasięgiem obejmuje 61 miejscowości podzielonych na 52 sołectwa.

Zgodnie z zapisem art. 3 ust. 1 pkt 7 ustawy o odpadach z dnia 14 grudnia 2012 r. (t.j. Dz.U.2018., poz.21 z późn. zm.) pod pojęciem odpadów komunalnych rozumie się odpady powstające w gospodarstwach domowych, z wyłączeniem pojazdów wycofanych z eksploatacji, a także odpady niezawierające odpadów niebezpiecznych pochodzące od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych. Ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach z dnia 13 września 1996 r. (t.j. Dz. U. 2018, poz. 1454 z późn. zm.) od lipca 2013 roku scedowała obowiązek gospodarowania odpadami komunalnymi z właścicieli nieruchomości na gminę, na terenie której są wytwarzane. Przez gospodarkę odpadami zgodnie z ustawą o odpadach, rozumie się ich wytwarzanie oraz gospodarowanie nimi, natomiast przez gospodarowanie odpadami rozumie się zbieranie, transport, przetwarzanie odpadów, łącznie z nadzorem nad tego rodzaju działaniami. Obecnie gospodarka odpadami, jest jednym z ważniejszych aspektów życia. Aby żyć w czystym i zdrowym środowisku musimy dbać o prawidłowe gospodarowanie odpadami, zgodnie z hierarchią postępowania musimy minimalizować ich powstawanie oraz zbierać je w sposób selektywny, aby były one czystym surowcem wtórnym, którego zagospodarowanie przynosi środowisku same korzyści.

Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy Bielsk Podlaski za 2018 r. sporządzana jest zgodnie z art. 3 ust. 2 pkt. 10 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach w celu oceny prowadzonych działań i podejmowanych decyzji, która pozwoli usprawnić system gospodarki odpadami, ułatwić mieszkańcom właściwe pozbywanie się odpadów oraz wypełniać zadania gminy w zakresie gospodarki odpadami.

Zakres opracowania zgodnie z art. 9tb cytowanej ustawy, obejmuje w szczególności:

- możliwości przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania i pozostałości z mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania;
- potrzeby inwestycyjne związane z gospodarowaniem odpadami komunalnymi;
- koszty poniesione w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych;
- liczbę mieszkańców;

- liczbę właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umowy, o której mowa w art. 6 ust. 1, w imieniu których gmina powinna podjąć działania, o których mowa w art. 6 ust. 6-12;
- ilość odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie gminy, a także ilości zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych odbieranych z terenów gminy oraz powstających z przetwarzania odpadów komunalnych pozostałości z sortowania i pozostałości z mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania.

Analizę sporządzono na podstawie sprawozdań złożonych przez podmioty odbierające odpady komunalne od właścicieli nieruchomości, podmioty prowadzące mobilny punkt selektywnego zbierania odpadów komunalnych oraz rocznego sprawozdania z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi oraz innych dostępnych danych wpływających na koszty systemu gospodarowania odpadami komunalnymi.

II. REGULACJE PRAWNE Z ZAKRESU GOSPODARKI ODPADAMI KOMUNALNYMI

Podczas opracowania niniejszej analizy wykorzystano następujące dokumenty:

Ustawy:

1. Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 701 z późn. zm.).
2. Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 1454 z późn. zm.).

Rozporządzenia:

1. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 grudnia 2014 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. z 2014 r. Nr 1923).
2. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 15 grudnia 2017 r. w sprawie poziomów ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji (Dz. U. z 2017 r., Nr 2412).
3. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 grudnia 2016 r. w sprawie poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych (Dz. U. z 2016 r. Nr 2167).

Uchwały:

1. Uchwała Nr XVI/97/2016 z dnia 29 czerwca 2016 roku Rady Gminy Bielsk Podlaski w sprawie szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów, w zamian za uiszczoną przez właściciela

nieruchomości opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2016 r. poz. 2889)

2. Uchwała Nr XVI/101/2016 Rady Gminy Bielsk Podlaski z dnia 29 czerwca 2016 r. w sprawie poboru opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w drodze inkasa, wyznaczenia inkasentów oraz wysokości wynagrodzenia za inkaso (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2016 r. poz. 2892).

Uchwały obowiązujące do 30 czerwca 2018 roku:

1. Uchwała Nr XVI/96/2016 Rady Gminy Bielsk Podlaski z dnia 29 czerwca 2016 r. w sprawie regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Bielsk Podlaski (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2016 r. poz. 2888).
2. Uchwała Nr XVI/98/2016 Rady Gminy Bielsk Podlaski z dnia 29 czerwca 2016 r. w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenie wysokości stawki tej opłaty (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2016 r. poz. 2890).
3. Uchwała Nr XVI/99/2016 Rady Gminy Bielsk Podlaski z dnia 29 czerwca 2016 r. w sprawie określenia wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2016 r. poz. 2891).
4. Uchwała Nr XVI/100/2016 Rady Gminy Bielsk Podlaski z dnia 29 czerwca 2016 r. w sprawie terminu, częstotliwości i trybu uiszczania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2016 r. poz. 2892).

Uchwały obowiązujące od 01 lipca 2018 roku:

3. Uchwała Nr XXXIII/222/2018 Rady Gminy Bielsk Podlaski z dnia 30 kwietnia 2018 roku w sprawie Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Bielsk Podlaski (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2018 r. poz. 2163)
4. Uchwała Nr XXXIII/224/2018 Rady Gminy Bielsk Podlaski z dnia 30 kwietnia 2018 roku w sprawie określenia wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2018 r. poz. 2212)
5. Uchwała Nr XXXIII/223/2018 Rady Gminy Bielsk Podlaski z dnia 30 kwietnia 2018 roku w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia wysokości stawki tej opłaty (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2018 r. poz. 2164)

6. Uchwała Nr XXXIII/225/2018 Rady Gminy Bielsk Podlaski z dnia 30 kwietnia 2018 roku w sprawie terminu, częstotliwości i trybu uiszczania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2018 r. poz. 2165)
7. Uchwała Nr XXXIII/221/2018 Rady Gminy Bielsk Podlaski z dnia 30 kwietnia 2018 roku w sprawie przejęcia obowiązku odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2018 r. poz. 2162)

III. SYSTEM GOSPODAROWANIA ODPADAMI KOMUNALNYMI NA TERENIE GMINY BIELSK PODLASKI

Systemem gospodarowania odpadami komunalnymi Gmina Bielsk Podlaski objęła nieruchomości zamieszkałe, a od 01 lipca 2018 r. również niezamieszkałe. Nieruchomości niezamieszkałe, w tym miejsca prowadzenia działalności gospodarczej oraz budynki użyteczności publicznej zobligowane zostały do złożenia w Urzędzie Gminy Bielsk Podlaski odpowiedniej deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi. Od tego momentu na terenie zaczęły obowiązywać nowe zasady selektywnej zbiórki odpadów komunalnych (Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 29 grudnia 2016 r. w sprawie szczegółowego sposobu selektywnego zbierania wybranych frakcji odpadów (Dz.U. z 2017 r., poz. 19)).

Usługę odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych z terenu Gminy Bielsk Podlaski w analizowanym okresie świadczyło na podstawie umowy Nr 3/2016 z dnia 09 czerwca 2016 r. oraz umowy Nr 6/2018 z dnia 27 czerwca 2018 r. MPO Sp. z o.o., ul. 42 Pułku Piechoty 48 w Białymstoku.

Odbiorca odpadów komunalnych zobowiązany był do wyposażenia nieruchomości w pojemniki na odpady zmieszane i segregowane oraz worki na odpady zielone i popiół. Po wprowadzeniu od lipca szczegółowego sposobu selektywnego zbierania wybranych frakcji odpadów nieruchomości zamieszkałe i czasowo zamieszkałe zostały wyposażone w pojemnik na zmieszane odpady i worki na odpowiednie frakcje odpadów: zielony na szkło; niebieski na papier; żółty na metale i tworzywa sztuczne; bezbarwny na zielone i bio oraz szary na popiół. Nieruchomości, na których prowadzona jest działalność gospodarcza wyposażone są w worki, pojemniki lub kontenery zgodnie ze złożoną deklaracją.

Wysokość opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi w zależności od wykorzystania nieruchomości i sposobu gromadzenia odpadów przedstawia się następująco:

Nieruchomości zamieszkałe

Sposób segregacji odpadów	Wielkość gospodarstwa domowego			
	1-osobowe	2-osobowe	3-osobowe	4-osobowe i większe
Nieselektywny (zmieszany)	15 zł	30 zł	45 zł	60 zł
Selektywny	10 zł	20 zł	30 zł	40 zł
Selektywny z wydzieleniem frakcji biodegradowalnej	8 zł	16 zł	24 zł	32 zł

Nieruchomości czasowo zamieszkałe

Sposób segregacji odpadów	Jednorazowo do 15 maja danego roku
Nieselektywny (zmieszany)	130 zł
Selektywny	85 zł
Selektywny z wydzieleniem frakcji biodegradowalnej	65 zł

Nieruchomości niezamieszkałe, na których powstają odpady komunalne

Sposób segregacji odpadów	Wielkość pojemnika, worka				
	Pojemnik 0,12 m ³	Pojemnik 0,24 m ³	Pojemnik 1,1 m ³	Pojemnik 7,0 m ³	Worek 0,05 m ³
Nieselektywny (zmieszany)	15 zł	30 zł	110 zł	700 zł	8 zł
Selektywny	10 zł	18 zł	65 zł	430 zł	5 zł
Selektywny z wydzieleniem frakcji biodegradowalnej	8 zł	15 zł	55 zł	350 zł	4 zł

Opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi właściciele zamieszkałych i niezamieszkałych nieruchomości uiszczali na rzecz Gminy Bielsk Podlaski łącznie za okres trzech miesięcy kalendarzowych, w terminach:

Okres odbioru odpadów komunalnych	Termin odbioru odpadów komunalnych
I kwartał kalendarzowy	do 15 marca danego roku
II kwartał kalendarzowy	do 15 maja danego roku
III kwartał kalendarzowy	do 15 września danego roku
IV kwartał kalendarzowy	do 15 listopada danego roku

Jeżeli wyliczona wysokość opłaty kwartalnej wynosi powyżej 600 zł opłatę można uiszczać w ratach miesięcznych z góry do dnia 15 każdego miesiąca.

W ramach uiszczonej przez właścicieli nieruchomości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi odbierane były następujące rodzaje odpadów komunalnych, bez względu na ich ilość:

- selektywnie zbierane: tworzywa sztuczne, opakowania z metali, opakowania wielomateriałowe, szkło białe i kolorowe oraz makulatura,
- zmieszane,
- zielone,
- popiół lub żużel,
- odpady wielkogabarytowe,
- opony,
- zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny,
- zużyte baterie i akumulatory,
- przeterminowane leki i chemikalia.

Odbiór odpadów odbywał się w następujący sposób:

Rodzaj odbieranych odpadów	Częstotliwość odbioru
odpady zbierane selektywnie	1 raz w miesiącu
zmieszane odpady komunalne	1 raz w miesiącu
odpady zielone	2 razy w miesiącu
popiół lub żużel	1 raz w miesiącu
odpady wielkogabarytowe	1 raz w roku
Opony, przeterminowane leki	1 raz w roku
zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny	1 raz w roku

IV. OCENA MOŻLIWOŚCI TECHNICZNYCH I ORGANIZACYJNYCH GMINY W ZAKRESIE GOSPODAROWANIA ODPADAMI KOMUNALNYMI

1. Możliwość przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania.

Na terenie gminy Bielsk Podlaski nie ma możliwości przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania.

Zgodnie z art. 9e ust. 1 pkt 2 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, podmiot odbierający odpady komunalne od właścicieli nieruchomości obowiązany jest do przekazywania odebranych odpadów komunalnych zmieszanych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych, przeznaczonych do składowania, wyłącznie do Regionalnej Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych (RIPOK), spełniających wymogi art. 35 ust. 6 ustawy o odpadach.

Zgodnie z zasadą bliskości art. 20 ust. 7 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, nakazuje również, aby odpady komunalne zmieszane, pozostałości z sortowania odpadów komunalnych oraz pozostałości z procesu mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych, o ile są przeznaczone do składowania, a także odpady zielone, były przetwarzane na terenie regionu gospodarki odpadami komunalnymi, na którym zostały wytworzone.

W związku z przyjęciem przez Sejmik Województwa Podlaskiego Uchwałą Nr XXXII/280/16 z dnia 19 grudnia 2016 r. „Planu Gospodarki Odpadami Województwa Podlaskiego na lata 2016-2022”, obszar województwa został podzielony na cztery regiony gospodarki odpadami: centralny, południowy, północny i zachodni.

Gmina Bielsk Podlaski należy do regionu południowego, który nie posiada RIPOK-u, w związku z czym zmieszane odpady komunalne, odpady zielone oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania były zagospodarowane w instalacji przewidzianej do zastępczej obsługi regionu tj. Zakład Zagospodarowania Odpadów w Hajnówce.

2. Potrzeby inwestycyjne związane z gospodarowaniem odpadami komunalnymi.

W analizowanym okresie nie realizowano żadnych zadań inwestycyjnych związanych z gospodarowaniem odpadami komunalnymi.

W związku z ustawowym obowiązkiem posiadania przez gminę Punktu Selekttywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych, zachodzi potrzeba jego utworzenia samodzielnie lub wspólnie z innymi gminami. Koszt realizacji takiej inwestycji szacowany jest na około 5 mln zł. Realizacja w/w przedsięwzięcia może odbyć się w 3 wariantach:

- a) wspólnie z Gminą Miejską Bielsk Podlaski po zawarciu stosownych uzgodnień i porozumień, lub
- b) samodzielnie przez Gminę Bielsk Podlaski na terenie funkcjonującego składowiska odpadów w obrębie gruntów wsi Augustowo, gm. Bielsk Podlaski, lub
- c) samodzielnie przez Gminę Bielsk Podlaski na nowym terenie utworzenie PSZOK-u od podstaw.

Koszty poniesione w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych.

Całkowity koszt finansowania zbiorczego systemu odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych na terenie Gminy Bielsk Podlaski za 2018 rok wyniósł 600 294,78 zł, z którego pokryto koszty funkcjonowania omawianego systemu, a mianowicie:

- zagospodarowanie wszystkich odebranych odpadów komunalnych;
- obsługa administracyjna (wynagrodzenia pracowników, obsługa prawna, szkolenia pracowników, konserwacja programu Fiskus, zakup materiałów biurowych, tonerów);
- prowizje z tytułu inkasa.

Wpływy należności z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi wyniosły 516 571,22 zł, natomiast zaległości wyliczone zostały na kwotę 12730,31 zł.

3. Liczba mieszkańców.

Liczba mieszkańców gminy zameldowanych na pobyt stały wg ewidencji ludności na dzień 31.12.2018r. wyniosła 6660 osób.

Systemem objęto 2885 nieruchomości i 5794 osób faktycznie zamieszkujących na terenie gminy. Różnica w podanej liczbie mieszkańców wynika m. in. z tego, że wielu uczniów i studentów kontynuuje naukę poza miejscem stałego zameldowania. Analogiczna sytuacja występuje wśród osób czynnych zawodowo, które ze względu na wykonywaną pracę przebywają poza terenem gminy.

4. Liczba właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umowy, o której mowa w art. 6 ust. 1, w imieniu których gmina powinna podjąć działania, o których mowa w art. 6 ust. 6-12.

W analizowanym okresie nie było prowadzone żadne postępowanie, dotyczące właścicieli niezamieszkałych nieruchomości, którzy nie zawarli umowy na odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych.

5. Ilość odpadów komunalnych wytworzonych na terenie gminy w 2018 roku.

Kod odebranych odpadów komunalnych	Rodzaj odebranych odpadów komunalnych	Ilość odebranych odpadów komunalnych [Mg]
20 03 01	Niesegregowane odpady komunalne	804,140
20 02 03	Inne odpady nieulegające biodegradacji	14,160
15 01 06	Zmieszane odpady opakowaniowe	24,800
ex 20 01 99	Inne niewymienione frakcje zbierane w sposób selektywny (odpady papieru, metali, tworzyw sztucznych, szkła)	77,920
20 01 99	Inne niewymienione frakcje zbierane w sposób selektywny (popiół)	3,820
15 01 07	Opakowania ze szkła	21,100
20 01 32	Leki inne niż wymienione w 20 01 31	0,009
20 01 36	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21 i 20 01 23 i 20 01 35*	5,040
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	26,320
16 01 03	Zużyte opony	6,420
15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych	54,220
15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	7,580
20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji	20,650
17 09 04	Zmieszane odpady z budowy, remontów i demontażu inne niż wymienione w 17 09 01, 17 09 02 i 17 09 03	3,660

Poziom ograniczenia składowania masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji został osiągnięty i wyniósł 0,53 % przy dopuszczalnym poziomie 40% określonym w załączniku nr 1 do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 15 grudnia 2017 roku w sprawie poziomów ograniczenia składowania masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji.

Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych:

- **papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła został osiągnięty i wyniósł 38,82 %** przy dopuszczalnym poziomie nie mniejszym niż 30%;
- **innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych wyniósł 100%** przy dopuszczalnym poziomie nie mniejszym niż 50%

wynikających z załącznika do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 grudnia 2016 roku w sprawie poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych.

Poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia został obliczony na podstawie odpadów zebranych selektywnie oraz wysegregowanych na instalacji.

Podsumowanie i wnioski

Na podstawie powyższych danych należy stwierdzić, że system gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Bielsk Podlaski w 2018 roku funkcjonował prawidłowo.

W związku z wprowadzeniem szczegółowej segregacji odpadów zauważalne jest zwiększenie udziału odzysku. W dalszym ciągu prowadzone będą działania edukacyjno-informacyjne dotyczące selektywnej zbiórki odpadów komunalnych, zwiększenie świadomości ekologicznej oraz ograniczenie ilości wytwarzanych odpadów.

Opracowała:

Jolanta Skorbiłowicz
inspektor Referatu Rolnictwa
i Gospodarki Przestrzennej